

ĐÁP ÁN THAM KHẢO KỲ THI TUYỂN SINH LỚP 10 THPT
NĂM HỌC 2026 – 2027
SỞ KHÁNH HOÀ

Môn thi: Ngữ văn

(Đáp án được biên soạn bởi thầy/ cô Trung tâm Văn Solar Edu)

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Câu 1:

Đoạn trích được viết theo ngôi kể thứ ba.

Câu 2:

Ngọn núi được nhắc đến chủ yếu trong đoạn trích là núi Non Nước (núi Thủy Sơn).

Câu 3:

- Từ tượng hình: “mấp mô”

- Tác dụng:

+ Từ tượng hình “mấp mô” gợi lên hình ảnh những dãy núi nhô lên, trùng điệp, không bằng phẳng. Qua đó làm cho cảnh cố đô Hoa Lư hiện lên sinh động, giàu vẻ đẹp tự nhiên và thơ mộng, khiến người đọc có cảm giác như núi non đang chuyển động.

+ Qua đó, câu văn thể hiện cái nhìn tinh tế, sự ngỡ ngàng và lòng yêu mến thiên nhiên tha thiết của nhân vật.

Câu 4:

Ý nghĩa nhan đề:

- Khó báu là những di sản văn hóa, lịch sử và danh lam thắng cảnh mà các bậc tiền nhân, quân vương, hào kiệt đời trước (như Trương Hán Siêu, Nguyễn Trãi, Lê Thánh Tông...) đã để lại qua các bài thơ khắc trên vách đá và cảnh sắc quê hương.

- “Kho báu” ở đây còn mang ý nghĩa là những hiểu biết, trải nghiệm, vẻ đẹp văn hóa – lịch sử mà bọn trẻ có được trong chuyến đi. Đó là tình yêu quê hương, niềm tự hào dân tộc và vốn tri thức quý giá mà thế hệ trước để lại cho thế hệ sau.

→ Nhan đề giúp làm nổi bật giá trị tinh thần sâu sắc của truyện.

Câu 5:

HS nêu quan điểm cá nhân và có lí giải phù hợp. Sau đây là gợi ý:

- Đồng ý với nhận định trên.

- Vì:

+ Việc sử dụng nhiều từ Hán Việt như: “Dục Thủy Sơn”, “Thái phó”, “danh thần”, “cố đô”, “hào kiệt”,... đã tạo nên màu sắc cổ kính và trang trọng cho đoạn trích. Những yếu tố Hán Việt giúp người đọc cảm nhận rõ hơn vẻ đẹp lịch sử, văn hóa lâu đời của vùng đất Ninh Bình.

+ Đồng thời, cách dùng này còn làm tăng tính trang nghiêm, thiêng liêng khi nhắc đến các danh nhân và di tích nổi tiếng của dân tộc. Qua đó, đoạn truyện trở nên hấp dẫn và giàu chiều sâu hơn.

PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2,0 điểm)

I. Mở đoạn: Nêu vấn đề nghị luận: Nội dung và nghệ thuật trong đoạn trích.

II. Thân đoạn

1. Phân tích nội dung

- Đoạn văn tái hiện vẻ đẹp của thiên nhiên:

+ Núi non trùng điệp: núi Ngọc Mỹ Nhân, núi Kỳ Lân, dãy Tam Điệp.

+ Sông nước thơ mộng: sông Đáy hiền hòa, những con thuyền nhỏ.

→ Cảnh vật mang vẻ đẹp vừa hùng vĩ vừa mềm mại, nên thơ. Thể hiện sự cảm nhận tinh tế của nhóm bạn.

- Niềm tự hào trước vẻ đẹp của thiên nhiên Việt Nam.

+ Cảnh vật Quan sát từ trên cao để bao quát toàn cảnh.

+ Cảm nhận thiên nhiên bằng cảm xúc say mê, tự hào.

→ Qua đó thể hiện tình yêu thiên nhiên, quê hương, đất nước.

2. Phân tích nghệ thuật

- Ngôn ngữ giàu hình ảnh, giàu chất tạo hình: “núi non mập mờ như đang bơi trên đồng mây”,...
- So sánh giàu sức gợi: “Quang cảnh trông giống như một bức tranh vẽ trên những bình sứ cổ.”
- Giọng văn nhẹ nhàng, giàu chất trữ tình.

III. Kết đoạn: Tổng kết vấn đề nghị luận.

Câu 2 (4,0 điểm)

I. Mở bài: Giới thiệu vấn đề nghị luận

II. Thân bài

1. Giải thích vấn đề

- “Danh lam thắng cảnh” gồm: Cảnh đẹp thiên nhiên, di tích lịch sử, công trình văn hóa nổi tiếng của dân tộc

- “Trân quý vẻ đẹp quê hương, đất nước” là:

+ Biết yêu thương, tự hào về cảnh đẹp quê hương

+ Có ý thức giữ gìn, bảo vệ môi trường và các danh lam thắng cảnh

+ Biết quảng bá hình ảnh đẹp của đất nước đến mọi người

→ Hiện nay vẫn còn một bộ phận giới trẻ thờ ơ, chưa biết yêu quý và gìn giữ vẻ đẹp quê hương. Vì vậy, cần có những giải pháp để giúp các bạn trẻ thêm yêu mến danh lam thắng cảnh đất nước mình.

2. Thực trạng, nguyên nhân

- Do ảnh hưởng của cuộc sống hiện đại cùng với việc tiếp xúc quá nhiều với hình ảnh du lịch quốc tế, một số bạn trẻ hiện nay dễ bị cuốn theo xu hướng, khiến họ không quan tâm đến vẻ đẹp quê hương, thích tìm hiểu văn hóa nước ngoài hơn văn hóa dân tộc.

- Thiếu hiểu biết hoặc hiểu sai về lịch sử, văn hóa dân tộc.

- Các địa phương chưa quảng bá hiệu quả vẻ đẹp quê hương, chưa chú trọng bảo tồn cảnh quan khiến danh lam thắng cảnh không tiếp cận rộng rãi với mọi người.

3. Giải pháp

- Trước hết, mỗi bạn trẻ cần nhận thức đúng đắn về ý nghĩa của việc khám phá và thêm yêu mến danh lam thắng cảnh quê hương, đất nước.

+ Người trẻ cần hiểu rằng danh lam thắng cảnh không chỉ là những địa điểm để tham quan mà còn là nơi lưu giữ vẻ đẹp thiên nhiên, văn hóa và lịch sử dân tộc.

+ Từ nhận thức đó, mỗi người sẽ thêm tự hào về quê hương, chủ động tìm hiểu và có ý thức giữ gìn những giá trị quý báu của đất nước.

+ Thực tế, khi được tìm hiểu về lịch sử và vẻ đẹp của các địa danh, nhiều bạn trẻ đã tích cực tham gia các hoạt động quảng bá, bảo vệ di sản.

- Đồng thời, mỗi bạn trẻ cần biến tình yêu quê hương thành những hành động cụ thể.

+ Các bạn có thể trực tiếp trải nghiệm, tham quan danh lam thắng cảnh, tìm hiểu lịch sử địa danh và văn hóa địa phương; đồng thời có ý thức giữ gìn môi trường, không xả rác, không làm tổn hại đến cảnh quan. Người trẻ có thể sử dụng TikTok, Facebook, YouTube để chia sẻ những hình ảnh đẹp, câu chuyện thú vị về quê hương và quảng bá du lịch Việt Nam.

+ Những hành động thiết thực ấy sẽ giúp lan tỏa tình yêu quê hương, góp phần đưa vẻ đẹp đất nước đến gần hơn với đông đảo mọi người.

- Cuối cùng, gia đình và xã hội cần chung tay tạo điều kiện để người trẻ thêm hiểu, thêm yêu và có cơ hội khám phá vẻ đẹp quê hương, đất nước.

+ Gia đình cần giáo dục con em về lòng tự hào dân tộc; nhà trường tổ chức các chuyến tham quan, hoạt động trải nghiệm, cuộc thi tìm hiểu văn hóa – du lịch và truyền cảm hứng cho học sinh qua những câu chuyện đẹp về quê hương. Xã hội cần nâng cao chất lượng các khu du lịch, giữ gìn môi trường sạch đẹp, bảo đảm an ninh, xây dựng văn hóa ứng xử văn minh và phát triển các hoạt động trải nghiệm hấp dẫn.

+ Nhờ đó, khi danh lam thắng cảnh được tiếp cận một cách sinh động và du lịch trong nước trở nên hấp dẫn hơn, người trẻ sẽ quan tâm, mong muốn khám phá và thêm yêu mến vẻ đẹp của Việt Nam.

+ Nhiều chương trình như “Check-in Vietnam”, các video khám phá địa danh trên mạng xã hội và hoạt động trải nghiệm di sản tại các nhà trường đã góp phần đưa hình ảnh danh lam thắng cảnh Việt Nam đến gần hơn với giới trẻ.

HS lấy dẫn chứng minh họa phù hợp

4. Mở rộng vấn đề

- Có ý kiến cho rằng: “Vẻ đẹp quê hương là điều tự nhiên vốn có nên mỗi người không cần chủ động tìm hiểu, khám phá hay bảo vệ”. Tuy nhiên, đây là quan điểm chưa đúng bởi chỉ khi biết trân trọng, gìn giữ và khám phá, con người mới thực sự cảm nhận hết vẻ đẹp, giá trị của quê hương. Yêu danh lam thắng cảnh cũng chính là một cách thể hiện tình yêu quê hương, đất nước.

- Bài học liên hệ bản thân

III. Kết bài: Tổng kết vấn đề nghị luận.

